

ÅRSRAPPORT 2014



Rise Sparekasse
CVR - nr. 5478 7316
Hreg. 0847

Oplysninger om sparekassen:

Hovedkontor:

Navn:	Rise Sparekasse
Binavn:	Rise Spare- og Lånekasse
Adresse:	Store Rise Landevej 10, 5970 Ærøskøbing
CVR-nr.:	5478 7316
Registreringsnr.	0847
Hjemstedskommune:	Ærø
Telefon nr.	6252 1408
Telefax nr.	6252 1428
Internetadresse:	www.risespar.dk
E-mail:	post@risespar.dk

Filial:

Adresse:	Fåborgvej 25, 5700 Svendborg
Telefon nr.	6220 0000
Telefax nr.	6220 0010

Bestyrelse:

På valg i 2015

Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing - næstformand
Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing

På valg i 2017

Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing – formand
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing – medarbejdervalgt

Direktør:

Sparekassedirektør Bjarne Valentin Nielsen, 5600 Faaborg

Revisorer:

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Resenvej 81
7800 Skive

Godkendt på sparekassens ordinære repræsentantskabsmøde, den 19. marts 2015

Dirigent



Repræsentantskab:

Valgt i opstillingskreds Ærø:

Servicemedarbejder Erling Eriksen, 5970 Ærøskøbing
Museumsleder Karen Margrethe Fabricius, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Susanna Greve, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jesper Groth, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 5970 Ærøskøbing
VVS installatør Bent Arne Hansen, 5970 Ærøskøbing
Indehaver Heidi Weber Hansen, 5970 Ærøskøbing
Autoforhandler Rasmus Svinth Kristensen, 5970 Ærøskøbing
Advokat Mads Boye Kjerulff Kromann, 5960 Marstal
Gårdejer Bent Erik Lund, 5970 Ærøskøbing
Grossist Marianne Lemmeke Madsen, 5970 Ærøskøbing
Chauffør Keld Henning Madsen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kurt Ejler Mikkelsen, 5970 Ærøskøbing
Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Jens Groth Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Maskinmester Leo Holm Pedersen, 5960 Marstal
Tømremester Bjarne Holm Petersen, 5970 Ærøskøbing
Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Snedkermester Edmund Fugl Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Kontorassistent Kim Ravn, 5970 Ærøskøbing
Forhenværende MF Niels Sindal, 5970 Ærøskøbing
Muremester Curt Skov, 5960 Marstal
Gravemester Jack Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Gårdejer Leif Juul Sørensen, 5970 Ærøskøbing
Redder Claus Aagaard Thomsen, 5970 Ærøskøbing
Politiassistent Christian Aarup, 5970 Ærøskøbing

Valgt i opstillingskreds Sydfyn:

Mejerist Erik Peter Eriksen, 5772 Kværndrup
Lærer Carsten Hansen, 5883 Oure
Gårdejer Michael Ivan Nordø Jensen, 5700 Svendborg
Direktør Jens Peter Klausen, 5700 Svendborg
Montør Tonny Bjarke Sørensen, 5600 Faaborg
Ejendomsmægler Kim Réne Thomsen, 5700 Svendborg

Personale:

IT-ansvarlig Carsten Belling, 5600 Faaborg
Assistent Jesper Bay Christensen, 5700 Svendborg
Filialdirektør Bo Christgau, 5250 Odense SV
Assistent Birte Seier Grønne, 5960 Marstal
Regnskabschef Jane Grønnegaard, 5690 Tommerup
Assistent Lizanne Hansen, 5985 Søby
Regnskabskonsulent Helle Hindsgavl, 5683 Haarby
Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Maj-Britt Kisby, 5700 Svendborg
Assistent Gitte Madsen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Svend Jørgen Madsen, 5960 Marstal
Rådgiver Ilse Møller, 5700 Svendborg
Assistent Charlotte Nielsen, 5690 Tommerup
Rådgiver Dorthe Skov Nørmark, 5970 Ærøskøbing
Regnskabsmedarbejder Inger Ottosen, 5600 Faaborg
Assistent Anne Mette Pedersen, 5970 Ærøskøbing
Filialdirektør Keld Rasmussen, 5960 Marstal
Fuldmægtig Lis Buur Rasmussen, 5970 Ærøskøbing
Rådgiver Frede Therkelsen, 5884 Gudme
Assistent Pernille Thomsen, 5970 Ærøskøbing

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014 for Rise Sparekasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

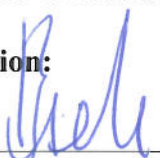
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver, og finansielle stilling pr. 31. december 2014 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

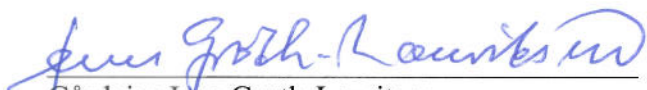
Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Rise, den 19. februar 2015

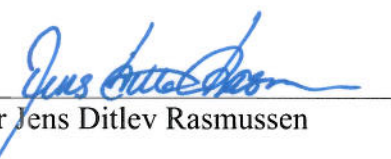
Direktion:


Bjarne V. Nielsen
Sparekassedirektør

Bestyrelse:


Gårdejer Jens Groth-Lauritsen
Formand


Gårdejer Leif Juul Sørensen
Næstformand


Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen


Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen


Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen


Forhenværende MF Niels Sindal


Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen
(medarbejdervalgt)

Den uafhængige revisors erklæringer

Til repræsentantskabet i Rise Sparekasse

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Rise Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for sparekassens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2014 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den uafhængige revisors erklæringer

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Skive, den 19. februar 2015

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab



Michael Laursen
statsautoriseret revisor



Peter H. Christensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Rise Sparekasses hovedaktivitet er at udbyde pengeinstitutprodukter til private kunder og erhvervskunder. Kunderne er primært baseret i vores lokalområde på Ærø, i det Sydfynske område samt i Odense. Kundemassen er derudover spredt ud over det ganske land. Rise Sparekasse ønsker, at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter, kombineret med professionel rådgivning.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat i Rise Sparekasse blev et overskud før skat på tkr. 7.019 og et overskud på tkr. 4.870 efter de skattemæssige dispositioner. Resultatet betegnes af sparekassens direktion og bestyrelse som tilfredsstillende set i lyset af de nationale og internationale konjunkturer. Resultatet er ekstraordinært påvirket af positive kursgevinster i forbindelse med salg af sparekassens aktier i Nets samt negativt påvirket af en ekstraordinær nedskrivning af sparekassens domicilejendomme i forbindelse med Finanstilsynets ordinære besøg i sparekassen.

På nuværende tidspunkt er de økonomiske krisetegn i verdenssituationen svagt aftagende, når vi sammenligner med de seneste år. Flere af de større nationalbanker har igennem længere tid pumpet likviditet i markedet for at øge væksten. Senest har den Europæiske Centralbank meddelt, at den vil tilføre yderligere likviditet til markedet via opkøb af statsobligationer m.v. Opkøbet vil finde sted indtil midten af 2016, eller længere, såfremt man ikke opnår den ønskede inflation. Det er sparekassens holdning, at tiltaget fra ECB vil give vækstraterne i Danmark og Europa et skub i den rigtige retning. I flere af de sydeuropæiske lande bør der ske flere og større reformer. Det være sig økonomiske og arbejdsmarkedsmæssige tiltag, der øger mulighederne for økonomisk vækst. En vækst som vi alle på lang sigt vil have gavn af.

At resultatet betragtes som tilfredsstillende skyldes, at resultatet før skat er større end budgetteret. At driften udvikler sig positivt år efter år skyldes, at der løbende sker en kontrolleret og tilfredsstillende udvikling i forretningsomfanget.

For første gang i flere år har vi haft en mindre tilbagegang i udlånet på ca. 0,5 %. Det skyldes bl.a., at vi ikke har haft de kundeforespørgsler på udlån, som vi forventede ved årets indgang. Endvidere har rigtig mange af vores kunder en forholdsvis kort afviklingsprofil på deres lån. Det gør, at det samlede tilbageløb på udlån er stort.

Ser vi på hovedkontoret på Ærø, så har kundetilstrømningen i år 2014 været tilfredsstillende. Det skyldes primært vores lokale tilhørsforhold, samt det forhold at vores dygtige rådgivere giver en god og kvalificeret rådgivning. Endvidere har vi bibeholdt vores strategi om at bevare den høje service og den personlige betjening med god rådgivning, hvor det stadig er muligt at blive betjent ved kassen. Rigtig mange af ærøboerne ønsker et lokalt pengeinstitut, som støtter rigtig mange lokale tiltag, og hvor beslutningerne træffes lokalt og ikke i Stockholm eller Aabenraa.

Ser vi på Svendborgfilialen, så vokser det samlede forretningsomfang fra år til år. Det skyldes, at kundeudviklingen er positivt, med mange nye kunder måned for måned. Forretningsomfanget har taget til i styrke, da udviklingen sker på alle vores væsentlige forretningsområder, og Svendborgfilialen bidrager således positivt til sparekassens samlede resultat. Væksten, som sker på kontrolleret vis, sker primært inden for indlån, Totalkreditlån og depotværdier. På udlånssiden fortsætter vi med at gå forsigtigt frem. På trods af dette har vi haft en pæn positiv udvikling i udlånet i Svendborgfilialen.

Samlet set har vi i begge afdelinger fået netto 423 nye kunder i år 2014. Det er vi meget stolte og ydmyge over. Vi skal gøre vores absolut bedste for at leve op til forventningerne, således at vi kan servicere både de nye og de eksisterende kunder på et godt, professionelt og højt niveau.

Vores kundefordeling har en meget fornuftig sammensætning (se note 16), hvor andelen af privatkunder andrager 63 % og erhvervskunderne andrager 37 %. Sparekassen har igennem de seneste år arbejdet på at øge antallet af privatkunder. Dette med baggrund i, at vi opnår en større spredning i antallet og størrelsen af engagementerne. I forbindelse med erhvervskundesegmentet er der ligeledes sket en større spredning. Største enkeltstående erhvervskundegruppe er øvrige erhverv, som andrager 10 % af det samlede udlån. Øvrige erhverv er en blanding af flere forskellige erhvervsgrupper.

Sparekassen vurderer alle engagementer over tkr. 500 hvert kvartal med henblik på at konstatere eventuelle faresignaler i engagementerne. Det er vores holdning, at vi har rigtig mange gode og fornuftige engagementer. Såfremt der under behandlingen konstateres væsentlige ændringer i positiv eller negativ retning, ændres kundernes bonitetskategori.

Sparekassens nettorente- og gebyrindtægter er steget med 7,4 % eller tkr. 2.009 og udgør i alt tkr. 29.302 ultimo 2014. Væksten kan i det store hele henføres til, at vi igennem de seneste år har øget kundemassen. Dette har medført et generelt større aktivitetsniveau. Vi har primært kunne mærke, at aktivitetsniveauet er stærkt stigende inden for konverteringer af kreditforeningslån. Samtidig har aktivitetsniveauet være tilfredsstillende med øgede indtægter fra handel med værdipapirer samt fra pensions- og forsikringsområdet.

Nettorenteindtægterne er faldet med 0,6 % eller tkr. 113 til i alt tkr. 18.799, hvilket primært skyldes manglende vækst i udlånsvolumen samt en stor stigning i renteudgifterne til indlån. Rigtig mange kunder har fundet det attraktivt, at placere deres indlån hos os i løbet af 2014. Renteudgifterne er steget med 9,7 %, mens renteindtægterne er steget med 1,3 %. Vores store overskudslikviditet har for en stor dels vedkommende været placeret i Danmarks Nationalbank, hvor vi p.t. ikke får indestående forrentet. Vi har i løbet af året haft en større obligationsbeholdning, som i slutningen af året er blevet reduceret en anelse. Det har medført, at vores obligationsbeholdning er faldet med 4,7 % set i forhold til ultimo 2013.

Posten gebyrer og provisionsindtægter er i løbet af året øget 23,3 % eller tkr. 1.939 til i alt tkr. 10.284. Det skyldes primært det pæne aktivitetsniveau, de mange nye kunder igennem flere år, øget provisioner fra formidling af Totalkreditlån og sidst men ikke mindst, at vores kunder er begyndt at tro mere på fremtiden, da handelsindtægterne fra værdipapirhandel ligeledes er øget. Den øgede aktivitet på fondsmarkederne sker også med baggrund i det meget lave renteniveau, som medfører, at kunderne søger lidt større risici for derigennem at skabe et lidt større afkast.

Kursreguleringerne er positive med tkr. 3.296 og fordeler sig med kursgevinster på aktier på tkr. 3.796 og negativ kursregulering på andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi på tkr. 203, obligationer på tkr. 242 og på valuta på tkr. 55. Fondsresultatet er positivt påvirket af sparekassens sektoraktier, som har bidraget med en positiv kursgevinst tkr. 3.705, hvoraf salg af sparekassens aktier i Nets A/S bidrog positivt med tkr. 1.486. Generelt set har fondsbeholdningen over året været påvirket af de internationale konjunkturer, som har udvist store udsving i løbet af året. Aktiemarkedet har klaret sig fornuftigt i løbet af år 2014, på trods af de store udsving i løbet af året. Det har medført, at vi har forsøgt at tage gevinsterne løbende. På obligationssiden har vi til stadighed en lav renterisiko, hvilket har medført, at vi ikke har fået gevinst af det store rentefald, som er sket på obligationer med mellemlang og lang løbetid. Vi har således igen i år ført en forsigtig fondspolitik med en lav renterisiko på vores store obligationsbeholdning.

Udgifterne til personale er steget med 5,2 % eller tkr. 567 til i alt tkr. 11.566. Stigningen er som forventet og skyldes blandt andet de generelle overenskomstmæssige lønstigninger og naturlig til – og afgang af medarbejdere.

Øvrige administrationsomkostninger er faldet med 1,1 % eller tkr. 80 til i alt tkr. 7.402. Faldet skyldes, at vi har øget fokus på at holde omkostningerne i ro.

Posten andre driftsudgifter udgøres primært af betaling til indskydergarantifonden.

I sparekassen har der i 2014 været 19,5 heltidsansatte. Det tilsvarende tal for 2013 androg 20,5.

Forretningsomfanget

Balancen er steget med 11,1 % eller 58,3 mio. kr. til i alt 585,6 mio. kr. ultimo 2014. Vores vækst i balancen skal ses med baggrund i, at vi har udvidet vores kundegrundlag med netto 423 nye kunder i 2014. Brutto er kundestigningen stort set fordelt ligeligt mellem hovedkontoret i Rise og filialen i Svendborg, men ser vi på nettotallet, så er stigningen i antallet af kunder størst i Svendborg filialen. De mange nye kunder har ønsket en god og solid sparekasse med et stort indlånsoverskud og et kapitalgrundlag, som gør, at vi også eksisterer i fremtiden.

Indlånet er steget med 12,8 % eller 55,3 mio. kr. til i alt 488,0 mio. kr. ultimo 2014. Det medfører, at sparekassen har et meget pænt indlånsoverskud på over 215,5 mio. kr. En sådan overskudslikviditet gør, at vi selv kan finansiere vores kontrollerede vækst. At vi er uafhængige af de nationale og internationale lånemarkeder gør, at vi sover godt om natten. Disse markeder har igennem de seneste år været rigtig turbulente og urolige. Vi har heller ikke i år udnyttet de forskellige låneordninger, som Danmarks Nationalbank har stillet til rådighed for pengeinstitutterne i Danmark.

Udlånet er faldet med 0,5 % eller 1,4 mio. kr. til i alt 272,5 mio. kr. ultimo 2014. At udlånet falder skyldes flere forhold. Mange af vores kunder afvikler deres lån inden for en kortere tidshorisont og har således en stor afvikling på deres lån. Samtidig har en del privatkunder udnyttet det lave renteniveau til at hjemtage ekstra kreditforeningsprovenu i forbindelse med konvertering til en lavere fast rente. Generelt set er udlånet faldet på hovedkontoret i Rise, mens det er øget i Svendborg filialen, som har et betydeligt udviklingspotentiale. Væksten i Svendborgfilialen sker fortsat ud fra en forsigtig og kontrolleret tilgang.

Garantimassen er steget med 13,9 % eller 9,2 mio. kr. til i alt 75,5 mio. kr. ultimo 2014. Stigningen i garantimassen skyldes primært, at det meget lave renteniveau har medført, at vores kunder har konverteret deres kreditforeningslån fra en højere fast rente til en lavere fast rente, eller alternativt gået fra en variabel rente til en fast rente. Det er sparekassens holdning, at det lave renteniveau giver en gunstig mulighed for at lægge renten fast i mange år frem. Det er med til at sikre budgettet hos mange af vores kunder.

Kapitalforhold

Sparekassen skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. Ledelsen har valgt at opgøre kredit- og markedsrisikoen efter standardmetoden og operationel risiko efter basisindikatormetoden. Det er fortsat ledelsens vurdering, at der ikke p.t. er behov for at anvende mere avancerede metoder til opgørelse af kapitalen. Vedrørende risikostyring henvises til note 3 og 4. Hvor de væsentligste risici er på vurderingen af kreditter og på sparekassens markedsrisici. Vedr. kreditrisici er de væsentligste parametre vurderingen af kundernes økonomi, vurderingen af de stillede sikkerheder samt kundernes tilbagebetalingsevne. Dette overvåges i forbindelse med kundernes kreditudvidelse samt hvert kvartal i forbindelse med gennemgangen af kundeengagementer større end tkr. 500. For så vidt angår markedsrisici så har bestyrelsen udstukket

retningslinjer til direktionen. Regnskabsafdelingen udfærdiger månedlige rapporteringer på om direktionen overholder retningslinjerne. Rapporteringerne forelægges på hvert ordinært bestyrelsesmøde. Sparekassens kapitalrisici udgør for størstedelens vedkommende eventuelt manglende indtjening i forbindelse med eventuelle fremtidige underskud. Endvidere er garantkapitalen en vigtig del af sparekassens kapitalgrundlag. Såfremt garantterne trækker større garantbeløb ud, vil sparekassens kapitalgrundlag reduceres. Dette følges ligeledes månedligt på de ordinære bestyrelsesmøder, hvor der forelægges ændringer i garantkapitalen. Endvidere har bestyrelsen, via vedtægterne, mulighed for at stoppe for tilbagekøb af garantbeviser. Kapitalgrundlaget kan ligeledes blive reduceret såfremt sparekassens resultat påvirkes negativt i forbindelse med større negative kursreguleringer på sparekassens store fondsbeholdning. Kursreguleringer følges dagligt internt i sparekassen og bestyrelsen orienteres på de ordinære bestyrelsesmøder.

Med indførelsen af nye regler til kapital til pengeinstitutter pr. 1. januar 2014 er der sket en skærpelse af kravet til niveauet af egenkapital, ligesom der på sigt kommer yderligere krav til likviditet og gearing. Sparekassens kapitalgrundlag er påvirket af indførelse af nye kapitalregler baseret på CRD IV og CRR. Pr. 31. december 2014 udgjorde egenkapitalen 66,7 mio. kr., hvilket er en stigning på 12,3 % eller 7,3 mio. kr. Stigningen skyldes sparekassens positive resultat på 4,9 mio. kr. efter skat. At egenkapitalen vokser mere skyldes ligeledes, at vores kunder har øget deres garantindskud i Rise Sparekasse. Kunderne har således igen i år udvist stor tillid til sparekassen og øget deres garantindskud med i alt 2,8 mio. kr. Vi er meget taknemmelige og utrolig glade for den meget store lokale opbakning, som vores kunder har udvist sparekassen i 2014. Garantkapitalen er steget fra tkr. 18.312 til i alt tkr. 21.146 ultimo 2014. Det er en stigning på 15,5 % i forhold til året før. Pr. 31.12.2014 har vi 1.515 garantter, mod 1.391 garantter ultimo 2013, hvilket er en stigning på 114.

Sparekassen har som følge af indfasningen af nye regler til kapitalkrav fra 1. januar 2014 udarbejdet en kapitalplan, der vurderer, i hvilket omfang den nuværende kapital er tilstrækkelig. De højere minimumskapitalkrav, samt større krav til kvaliteten i kapitalen vil løbende påvirke sparekassens kapitalgrundlag i negativ retning.

I 2015 kan påvirkningen af den gradvise indfasning i hovedtræk henføres til følgende forhold:

- Krav til den egentlige kernekapital stiger fra 4 % til 4,5 %
- Der skal foretages yderligere fradrag i den egentlige kernekapital

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at sparekassen har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, hvilket er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til for at dække alle væsentlige risici.

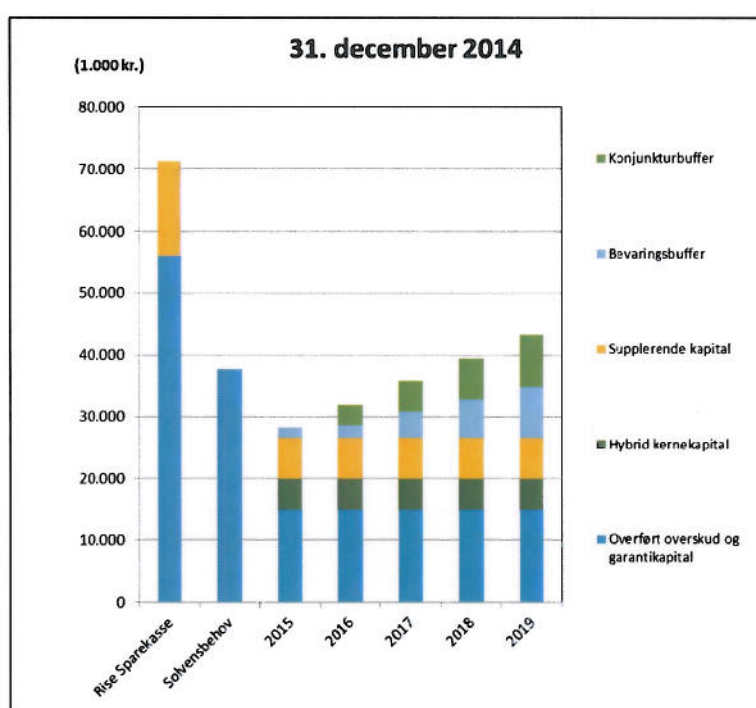
Opgørelsen af kapitalbehovet er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og kapitalbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 33.276 tkr. som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent). Sparekassen har opgjort kapitalbehovet efter en 8+ tilgang svarende til Finanstilsynets vejledning.

Sparekassens kapitalprocent er 21,4 % i 2014 mod 22,8 % i 2013. Sparekassens kapitalbehov er udregnet til 11,4 %. Det betyder, at vi har en kapitalmæssig overdækning på 10,0 % - point. Der er efterstillet kapitalindskud på 18,6 mio. kr. Den egentlige kernekapital andrager ultimo 2014 17,9 %. Vores kernekapitalprocent, en kapitalmæssig overdækning som nævnt ovenfor samt vores gode likviditet er med til at sikre sparekassen mod dårlige konjunkturer og økonomisk uvejr.

Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med sparekassens aktiviteter. Sparekassen forventer således at kunne leve fuldt ud op til kravene, som de er udformet p.t., hvorfor årsregnskabet aflægges som going concern.

Væsentlige uforudsete ændringer i vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige kapitalbehov kan medføre, at sparekassens kapitalmæssige overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan fortsatte nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke sparekassens kapitalbehov væsentligt.

Nedenstående graf viser hvordan Rise Sparekasse ligger i forhold til de nye kapitalkrav. Med udgangspunkt i sparekasses kapitalforhold pr. 31. december 2014, har vi ingen problemer med at leve op til de nye skrappe krav frem til 2019.



Der henvises til sparekassens hjemmeside http://www.risespar.dk/media/Risikorapport_2014.pdf for en beskrivelse og uddybning af kapitalbehovet samt opgørelsesmetoderne for 2014.

Med baggrund i vores kapitaloverdækning har vi p.t. ingen planer om optagelse af yderligere ansvarlig lånekapital end det, som er på vores bøger for tiden. Vi skal dog øge vores kapitalbase ved at øge overskuddene i de næste år.

Sparekassen foretager stresstests af vores kunder. I den forbindelse stresser vi f.eks. vores landbrugskunders årsrapporter, således at vi indkalkulerer en jordpris på tkr. 90 pr. ha., såfremt landbrugsejendommen er beliggende på Ærø, og tkr. 140 såfremt landbrugsejendommen er beliggende i det sydfynske område. Dette benyttes i forbindelse med vurderingen af egenkapitalen og dermed de enkelte kunders soliditet. Generelt set er det vores opfattelse, at kundemassen har en fornuftig bonitet. Vi er beliggende i et område, hvor der ikke har været så store udsving i ejendomsværdierne. Det er gældende i både opadgående og nedadgående retninger. Det er sparekassens vurdering, at udlånsengagementerne skal afdækkes på bedst mulige måde, således at sparekassens risici reduceres mest muligt. Vi har igennem de seneste år haft fokus på at øge privatandelen af kunderne for derigennem at reducere vores risici på de enkelte engagementer.

Samtidig er privatengagementerne typisk mindre end erhvervsengagementerne. Vi ønsker således flere mindre engagementer frem for få store engagementer.

I vores vurderinger af de stillede sikkerheder anlægger vi en forsigtig holdning. Vi har valgt at reducere værdierne med passende haircuts alt efter hvilken sikkerhedstype, vi anvender. Dette er nøje beskrevet i sparekassens interne forretningsgange, som løbende ajourføres.

Sparekassens likviditet

Sparekassen har siden 1. kvartal 2014 indberettet det nye krav til likviditet (LCR) i henhold til de nye kapitaldækningsregler, men skal først efterleve dem fra 1. oktober 2015, hvor de indføres frem mod 2018.

Baseret på de nuværende krav har sparekassen en betydelig overdækning på likviditetsberedskabet i forhold til lovens krav, herunder en overdækning på 336,5 %, svarende til 220,9 mio. kr.

Ledelsen vurderer fortsat at sparekassen kan leve op til kravene i takt med, at de hæves frem mod 2018 og at likviditeten vil være tilstrækkelig til at gennemføre den fremtidige drift.

Vi har således et meget stærkt likviditetsberedskab, som primært består af vores indestående i Danmarks Nationalbank samt obligations- og aktiebeholdning.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsaflæggelsen for 2014 er på et niveau, der er forsvarligt. Vi skal henvise til beskrivelsen i note 2.

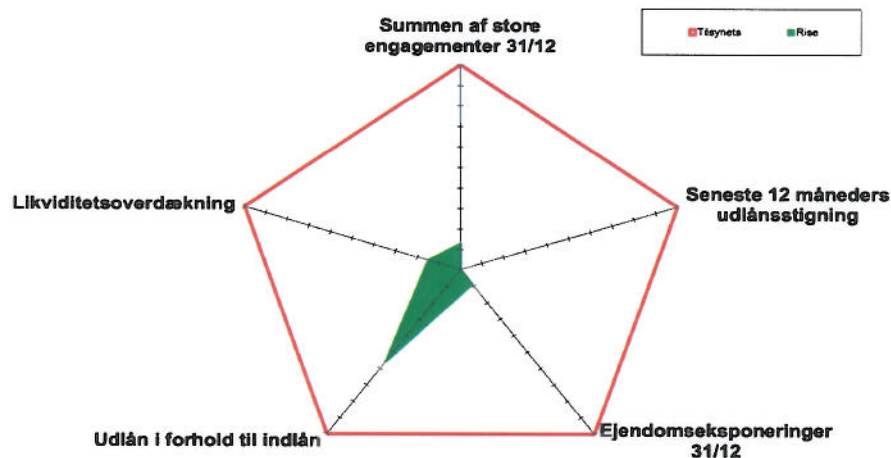
Tilsynsdiamanten

Sparekassen har i lighed med tidligere år opgjort de forskellige målepunkter i den såkaldte tilsynsdiamant. Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med en række grænseværdier. Ved udgangen af 2014 ligger sparekassen inden for samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

Sparekassens tal er nedenfor sammenlignet med finanstillsynets anbefalinger.

	Tilsynets anbefalinger	Rise Sparekasse
• Summen af store engagementer (af kernekapitalen)	< 125,00 %	15,99 %
• Udlånsvækst (12 måneder)	< 20,00 %	-0,52 %
• Ejendomseksponeringen (af samlede udlån)	< 25,00 %	2,19 %
• Stabil funding (udlån i forhold til indlån)	< 1,00	0,56
• Likviditetsoverdækning	> 50,00 %	336,54 %

Tilsynsdiamanten pr. 31. December 2014



Rise Sparekasses bestyrelse og direktion følger den månedlige udvikling i tilsynsdiamantens pejlemærker. Generelt set er vi meget tilfredse med formen af vores tilsynsdiamant, men kunne for indenværende og de kommende år frem godt ønske os en positiv kontrolleret vækst i udlånet. Vi vil til stadighed arbejde med pejlemærkerne. Det er sparekassens generelle holdning at:

- Vi ønsker en meget tilfredsstillende likviditetssituation og har pr. 31. december 2014 et likviditetsnøgletal på 336,5. Likviditetsnøgletallet ønskes ikke under 100 %.
- Vi ønsker en kontrolleret udlånsvækst.
- Vi ønsker ikke en markant øget eksponering inden for ejendomssektoren.
- Vi ønsker ikke, at antallet af store engagementer øges markant.
- Vi ønsker et fornuftigt forhold imellem udlån og indlån, dog altid et pænt indlånsoverskud.

Whistleblower-ordning:

Med henblik på at give mulighed for hensigtsmæssig og fortrolig rapportering af alvorlige forseelser eller mistanke herom er der etableret et særligt system, hvori sparekassens medarbejdere kan indrapportere uetisk adfærd, som de måtte være bekendt med eller have mistanke om.

Whistleblower-systemet er outsourcet, og bestyrelsen har ikke modtaget indberetninger i år 2014.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling 2015

Vi forventer, at basisindtjeningen for år 2015 før kursreguleringer, nedskrivninger og skat vil være stigende. Dette hænger sammen med de seneste års positive kundeudvikling samt det øgede forretningsomfang. Desuden forventer vi, at den positive kundetilgang og den forretningsmæssige udvikling både på Ærø samt i Svendborg filialen vil fortsætte med uformindsket styrke. Vi er utrolig glade for den tillid, som både ærøboerne og borgerne i de sydfynske område har vist os igennem de seneste år.

Svendborgfilialen, som har fået et rigtig godt gennembrud i det sydfynske område, forventes at fortsætte den positive udvikling og dermed øge bidraget til sparekassens samlede resultat. Sparekassens samlede resultat for 2015 vil bl.a. afhænge af, hvordan konjunkturerne forløber, hvor stor arbejdsløsheden bliver, hvor meget prisen på landbrugs- og boligejendomme ændres og hvor hurtigt renterne tilpasses til et mere normalt niveau. Endvidere vil landbrugssektoren generelt set blive negativt påvirket, såfremt bytteforholdene ikke forbedres i løbet af 2015 eller 2016. Vi følger vores landbrugskunders likviditetssituation ekstra tæt for nærværende. Endvidere vil sparekassens resultat afhænge meget af, hvor stabil udviklingen på de finansielle markeder bliver, og hvor følsomme finansmarkederne er overfor ændringstegn i økonomien. Dette vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån. Samtidig er det vigtigt, at omsætteligheden på private- og erhvervsjendomme øges. Såfremt det ikke sker, vil det på sigt kunne medføre større tab og nedskrivninger på ejendomme, som er svært omsættelige. Endvidere påvirkes årsrapporten for 2015 med udgifter til Indskydergarantifonden, som skal benyttes i forbindelse med pengeinstitutter, som måtte blive overført til det statslige afviklingsselskab (Finansiell Stabilitet). Regningen for sparekassen i 2015 udgør tkr. 1.043.

Revisionsudvalg

Da sparekassens balancesum i to på hinanden følgende år har oversteget ½ mia. kr. nedsættes der umiddelbart efter afholdelsen af repræsentantskabsmødet et revisionsudvalg.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionen og ledende medarbejderes aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabet's note 11. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og - praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på instituttets risikoprofil, som er vedtaget af repræsentantskabet. Det fremgår heraf, at der fremover alene kan aftales fast aflønning.

Sparekassen og sparekassens ledelse

Rise Sparekasses organisation og ledelse:

Sparekassen har som en selvejende institution og som en finansiell virksomhed under tilsyn af Finanstilsynet organiseret selskabsledelsen på følgende måde:

- Garanter / garantmøder
- Repræsentantskab / repræsentantskabsmøder
- Bestyrelse / bestyrelsesmøder
- Direktion

Repræsentantskabet

Repræsentantskabet består af 33 medlemmer, der vælges på garantmøde.

Repræsentantskabet vælger bestyrelsen.

Repræsentantskabet er sparekassens øverste myndighed og mødes mindst en gang årligt.

Bestyrelse og direktion

Bestyrelsen består p.t. af 7 medlemmer, hvoraf et er valgt af medarbejderne.

Det tilstræbes, at bestyrelsen har god kompetence, en god aldersfordeling samt bred erhvervsmæssig baggrund. Pr. 31.12.2014 udgør andelen af kvinder i sparekassens bestyrelse et bestyrelsesmedlem ud af syv bestyrelsesmedlemmer. Det underrepræsenterede køn i bestyrelsen er således kvinder.

Bestyrelsen har udarbejdet et måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen, og det medfører, at bestyrelsens sigte og holdning er, at antallet af kvinder bør øges således, at der opnås en mere ligelig kønsfordeling, og det er bestyrelsens plan at der i 2017 som minimum bør være 2 kvindelige

bestyrelsesmedlemmer. Den finansielle lovgivning stiller krav til, at ledelsen i et pengeinstitut opfylder en lang række betingelser om egnethed (kvalifikationer og erfaring) samt hæderlighed.

Bestyrelsen har gennemført en selvevaluering. Dette arbejde har givet de enkelte bestyrelsesmedlemmer en større og mere konkret indsigt i bestyrelsesarbejdet.

Bestyrelsesmedlemmerne deltager løbende i kurser og uddannelse således, at deres viden løbende opdateres og ajourføres. Bestyrelsen har ansvar for at udnævne en direktion, der udgør den daglige ledelse, samt at godkende sparekassens strategier og drøfte spørgsmål af principiel karakter med den daglige ledelse. Herudover er det bestyrelsens opgave at fastsætte rammer for sparekassens samlede risici og grundlag for kontrolaktiviteter samt kontrollere overholdelse deraf.

Bestyrelsen mødes mindst 11 gange om året samt i øvrigt så ofte, det er nødvendigt.

Bestyrelsens forslag til forrentning af garantkapitalen:

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen, og bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen på 3,1 %, svarende til tkr. 608 for regnskabsåret 2014.

Ledelseshverv og alder:

Bestyrelse og direktionens alder samt ledelseshverv:

Direktion

Sparekassedirektør Bjarne V. Nielsen, 48 år.

- Bestyrelsesmedlem i Forsikringssamarbejde A/S, 2100 København Ø.

Bestyrelsen

Formand: Gårdejer Jens Groth-Lauritsen, 69 år.

- Bestyrelsesmedlem i den selvejende institution Søbygaard

Næstformand: Gårdejer Leif Juul Sørensen, 49 år.

- Repræsentantskabsmedlem i DLG
- Næstformand i Ærøskøbing Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Folkeskolelærer Jens Ditlev Rasmussen, 62 år.

- Ingen ledelseshverv

Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen, 50 år.

- Ingen ledelseshverv

Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen, 51 år.

- Bestyrelsesmedlem i Rise Bryggeri A/S, 5970 Ærøskøbing.
- Bestyrelsesmedlem i Rise Vandværk, 5970 Ærøskøbing

Forhenværende MF Niels Sindal, 64 år

- Ingen ledelseshverv

Medarbejderrepræsentant: Rådgiver Ole Lemmeke Jørgensen, 51 år.

- Bestyrelsesmedlem i Ærø Maskiner og VVS A/S, 5970 Ærøskøbing.
- Direktør i Dunkær Maskinforretning Holding ApS, 5970 Ærøskøbing

Resultatopgørelse for 2014

(i 1.000 kr.)

	note	2014	2013
Renteindtægter	6	23.549	23.241
Renteudgifter	7	4.750	4.329
Nettorenteindtægter		18.799	18.912
Udbytte af aktier m.v.		778	743
Gebyrer og provisionsindtægter	8	10.284	8.345
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		559	707
Nettorente- og gebyrindtægter	10	29.302	27.293
Kursreguleringer	9	3.296	1.923
Andre driftsindtægter		7	60
Udgifter til personale og administration	11	20.495	20.083
Værdiregulering ejendomme		-1.651	-1.005
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		551	568
Andre driftsudgifter	12	803	481
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	13	2.086	2.332
Resultat før skat		7.019	4.807
Skat	14	2.149	1.439
Årets resultat		4.870	3.368
Totalindkomst:			
Årets resultat		4.870	3.368
Årets totalindkomst		4.870	3.368
Forslag til resultatdisponering			
Rente til garantterne		608	527
Overført til egenkapitalen		4.262	2.841
I alt anvendt		4.870	3.368

Balance pr. 31.12.2014

(i 1.000 kr.)

Aktiver	note	2014	2013
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavende hos centralbanker		131.107	79.301
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	15	30.843	16.218
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	16	9.876	10.644
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	16	262.587	263.243
Obligationer til dagsværdi	17	121.024	127.001
Aktier m.v.	18	21.135	19.840
Grunde og bygninger i alt		3.900	5.600
Domicilejendomme	19	3.900	5.600
Øvrige materielle aktiver	20	1.425	1.832
Midlertidigt overtagne aktiver		0	230
Aktuelle skatteaktiver		41	0
Udskudte skatteaktiver	21	283	229
Andre aktiver		2.335	2.181
Periodeafgrænsningsposter		1.050	1.025
Aktiver i alt		585.606	527.344
Passiver	note	2014	2013
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	22	0	220
Indlån og anden gæld	23	488.020	432.747
Aktuelle skatteforpligtelser		0	394
Andre passiver		9.628	13.577
Periodeafgrænsningsposter		237	177
Gæld i alt		497.885	447.115
Hensatte forpligtelser			
Hensættelser til tab på garantier		2.449	1.555
Andre hensatte forpligtelser		0	708
Hensatte forpligtelser i alt		2.449	2.263
Efterstillede kapitalindskud	24	18.583	18.583
Efterstillede kapitalindskud i alt		18.583	18.583
Garantkapital		21.146	18.312
Foreslået rente til garantier		608	527
Overført overskud		44.935	40.544
Egenkapital i alt		66.689	59.383
Passiver i alt		585.606	527.344
Øvrige noter, herunder eventualforpligtelser	1–5 og 25-28		

Egenkapitalopgørelse for 2014

	Garant- kapital tkr.	Foreslået rente til garanter tkr.	Overført resultat tkr.	I alt tkr.
Egenkapital 01.01.2014	18.312	527	40.544	59.383
Samlet indkomst for perioden	0	608	4.262	4.870
Udbetalt rente til garanter	0	-527	0	-527
Skat af rente til garanter	0	0	129	129
Tilgang garantkapital	3.544	0	0	3.544
Afgang garantkapital	-710	0	0	-710
	2.834	0	0	2.834
Egenkapital 31.12.2014	21.146	608	44.935	66.689
Egenkapital 01.01.2013	15.813	449	37.701	53.963
Samlet indkomst for perioden	0	527	2.841	3.368
Udbetalt rente til garanter	0	-449	2	-447
Tilgang garantkapital	3.593	0	0	3.593
Afgang garantkapital	-1.094	0	0	-1.094
	2.499	0	0	2.499
Egenkapital 31.12.2013	18.312	527	40.544	59.383

Noter

Note 1: Væsentlig anvendt regnskabspraksis og ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2013.

Vi har valgt at præsentere den anvendte regnskabspraksis, som har særlig betydning for regnskabsaflæggelsen for Rise Sparekasse i note 1. Præsentationen af den øvrige anvendte regnskabspraksis fremgår af note 28.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager. Udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles efter første indregning til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte tab, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014 samt vejledningen om individuelle nedskrivninger og hensættelser af 17. marts 2014. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for renter og afdrag
- Når sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være ydet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder. Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på værdiforringelse ved hver regnskabsafslutning. Sparekassen gennemgår alle udlån over 500.000 kr. individuelt.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Noter

Sparekassen benytter Lokale Pengeinstitutters model for gruppevis nedskrivninger, der baserer sig på en segmentering af kunderne ved en opdeling i 16 grupper. Der er 6 grupper for private kunder og 9 grupper for erhvervskunder og én gruppe af offentlige myndigheder. Grupperne er opgjort, således at de i videst muligt omfang har ensartede kreditrisici. Modellen fastlægger sammenhængen mellem konstaterede tab og et antal forklarende variable, hvori indgår rente, arbejdsløshed, konkurser, ejendomsprisudviklingen og dermed, hvorvidt der er objektiv indikation. Endvidere har sparekassen i 2014 foretaget en gruppevis nedskrivning på landbruget på tkr. 456, hvoraf tkr. 350 er et ledelsesmæssigt skøn.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver, henholdsvis andre passiver.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter sparekassen dagsværdien ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, henvisning til andre tilsvarende instrumenter, analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen. Dagsværdien for unoterede illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor der ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Note 2: Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige

Noter

usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2014, er de samme som ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2013:

- Måling af udlån
- Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter
- Måling af domicilejendomme
- Måling af udskudt skatteaktiver
- Måling af midlertidigt overtagne aktiver

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket og påvirkningerne kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen så som ændret forhold som f.eks. tidshorizonten ændres.

Den økonomiske afmatning medfører en større usikkerhed ved måling af engagementerne. Det kan således ikke afvises, at en fortsat negativ udvikling inden for brancher, hvor sparekassen har ikke ubetydelige engagementer, ændring af praksis af den ene eller anden årsag kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividende udbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne er fastlagt i et særdeles illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjord. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektar pris på 90.000 kr. på Ærø og 140.000 kr. på Fyn.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger, da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom kunderne på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en usikkerhed. Ved opgørelse af gruppevise nedskrivninger anvender sparekassen Lokale Pengeinstitutters model. Da modellen ikke rammer alle relevante forhold, og da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne har det fortsat været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til landbrugssektoren.

Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Noter

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den pris, der vil blive modtaget ved salg på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil. For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

For aktier noteret på et aktivt marked fastsættes dagsværdien som den officielt noterede kurs.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som observerbare priser.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede – og øvrige selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Måling af unoterede aktier er således behæftet med usikkerhed.

Der er i regnskabsbekendtgørelsens § 38a indsat en ny bestemmelse om generelle principper for måling af dagsværdi, som erstatter §§ 47-48. Ændringen afspejler den ændring i IFRS, der er gennemført ved udstedelsen af IFRS 13, som fastlægger principper for måling til dagsværdi uafhængigt af hvilke aktiver eller forpligtelser, der måles.

Det vurderes ikke, at implementeringen af den nye bestemmelse om opgørelse af dagsværdi har haft en væsentlig påvirkning på sparekassens resultat.

Måling af domicilejendomme

Fastsættelsen af den omvurderede værdi af domicilejendomme er forbundet med et væsentligt skøn. Skønnet knytter sig til fastlæggelsen af et forrentningskrav som afspejler, at ejendommene kan afhændes inden for en 6 måneders periode. Som et supplement hertil har sparekassen i år 2014 haft besøg af Finanstilsynet som har vurderet domicilejendommene til en lavere værdi end den af sparekassen vurderede værdi. Den lavere værdi er indregnet i årsrapporten. Domicilejendomme udgøres af lokaler, hvorfra der udøves aktiv bankvirksomhed samt tilhørende kælder- og loftslokaler til bankinstallationer m.v. I forbindelse med værdiansættelsen er der anvendt forskellige kvadratmeterpriser i forhold til alternative anvendelsesmuligheder, som de enkelte lokaler vurderes at have.

Måling af udskudt skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af hvor stort et beløb, der kan indregnes for udskudt skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud. Budgetter over sparekassens udvikling er forbundet med skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Måling af midlertidige overtagne aktiver

Midlertidige overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Noter

Note 3. Finansielle risici og politikker for mål og styringen af finansielle risici.

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen har defineret en profil for de risici, som sparekassen maksimalt ønsker at påtage sig. Profilen er beskrevet i instruksen til direktionen. Der følges op på hvert ordinært bestyrelsesmøde i forhold til udnyttelse af de tildelte rammer.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i Rise Sparekasse vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til derivater er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed.

Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt.

Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, sikkerhed og reel formue, mens erhvervskunder klassificeres efter indtjening, egenkapital og sikkerhed.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer, der vurderes at være risikofyldte.

De samlede nedskrivninger og hensættelser i sparekassen er på 17,1 mio. kr. Dette er fordelt således, at der på de individuelle engagementer er nedskrevet 14,4 mio. kr. og på de gruppevis vurderede engagementer er der nedskrivninger og hensættelser på 2,7 mio. kr. De driftsmæssige nedskrivninger i regnskabet for 2014 andrager en udgift på 2.086 tkr. Sparekassen beregner de gruppevis nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde, med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre, give et retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper. De gruppevis nedskrivninger og hensættelser ændres løbende med baggrund i forhold som ændrede boligpriser, ændringer i arbejdsløshed, landbrugets aktuelle situation og renteniveauet m.v.

Noter

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af administrations- og regnskabschefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

Renterisiko

Det kan oplyses, at sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra sparekassens beholdning af obligationer. Ultimo 2014 udgør den samlede renterisiko 1.499 tkr. hvilket svarer til 2,6 % af kernekapitalen efter fradrag (se fordeling i nedenstående tabel). Den tilsvarende opgørelse ultimo 2013 androg 1.994 tkr. (3,5 %).

På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2015 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, samt hos øvrige pengeinstitutter på markedsvilkår. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

Renterisiko fordelt efter modificeret varighed	(tkr.)	Handels- beholdning	Ikke handels- beholdning
Til og med 3 mdr.		25	1
Over 3 mdr. til og med 6 mdr.		10	-1
Over 6 mdr. til og med 9 mdr.		141	-5
Over 9 mdr. til og med 1 år		20	-4
Over 1 år til og med 2 år		324	188
Over 2 år til og med 3,6 år		263	73
Over 3,6 år		391	73
I alt		1.174	325
Renterisiko fordelt efter valuta			
DKK		1.129	325
NOK		45	0
I alt		1.174	325

Sparekassen har i kapitalbehovsopgørelsen taget højde for et rentevip på værdipapirerne som ligger udenfor handelsbeholdningen.

Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af 21,1 mio. kr. aktier, hvoraf 17,1 mio. kr. er unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor, 3,5 mio. kr. er placeret i likvide aktier og 0,5 mio. kr. er placeret i unoterede vindmølleanpartar. De likvide aktier androg ultimo 2013 3,0 mio.kr.

Valutarisiko.

Sparekassens valutapositioner udgør 4.199 tkr. ultimo 2014, hvilket svarer til 7,4 % af kernekapitalen. Valutarisikoen opgjort som valutakursindikator 2 beregnes ikke da valutapositionerne udgør mindre end 10 % af kernekapitalen.

Noter

Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i. Der henvises til note 26 for yderligere oplysninger om valutarisici.

Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultra likvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likvidt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed på 100 %.

Opgjort efter forfaldstidspunkt kan de finansielle aktiver og finansielle forpligtelser inkl. beløb der forfalder til betaling inkl. renter opgøres således:

	Anfordrings- tilgode- havender	Til og med 3 måneder	Over 3 måneder til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt t.kr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanken	131.107					131.107
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	30.843					30.843
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi				9.876		9.876
Udlån og andre tilgodehavender	2.442	11.178	28.120	95.242	125.605	262.587
Fonds / Obligationer mv.	121.024			0	21.135	142.159
Andre aktiver	2.004	1.381	41	283	5.325	9.034
Aktiver i alt	287.420	12.559	28.161	105.401	152.065	585.606
Indlån og anden gæld	364.645	66.600	4.070	11.483	41.222	488.020
Andre passiver	7.067	1.076	1.080	642	0	9.865
Hensatteforpligtelser	0	0	0	0	2.449	2.449
Efterstillede kapitalindskud		340	1.800	1.443	15.000	18.583
Egenkapital						66.689
Gæld og efterstillede kapital i alt	371.712	68.016	6.950	13.568	58.671	585.606

Sparekassen har i 2014 oplevet, et mindre fald i udlånet mens indlånet har været stigende. Det har betydet, at sparekassen har øget indestående i Danmarks Nationalbank. Sparekassen har en særdeles god likviditet.

Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici, udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til it og personale, ligesom den stiller en række krav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for it, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende it-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et stærkt kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

Noter

Sparekassen er qua sin størrelse afhængig af visse nøglemedarbejdere. For at mindske afhængigheden, er der udarbejdet skriftlige arbejdsgange. Herudover søger Sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at den største afhængighed er til stede.

Sparekassen har etableret en compliance- og en risikostyringsfunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Note 4: Kapitalforhold og kapitalprocent

Kapitalsammensætning

Egenkapital	66.689	59.383
Skatteaktiver	-283	-229
Foreslået rente til garantier	-608	-527
Ramme til indløsning af garantkapital	-1.000	0
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-152	0
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-5.192	-1.636
Egentlig kernekapital	59.453	56.991
Supplerende kapital	15.269	17.402
Kapitalgrundlag før fradrag	74.722	74.393
Fradrag for kapitalandele m.v. større end 10 %.	-3.461	-1.636
Kapitalgrundlag efter fradrag	71.261	72.757

Risikoeksponering

Kreditrisiko	236.080	254.516
Markedsrisiko	50.305	23.434
Operationel risiko	46.374	41.258
Risikovægtede aktiver i alt	332.759	319.208

Nøgletal

Egentlig kernekapitalprocent	17,9	17,9
Kernekapitalprocent	17,9	17,9
Kapitalprocent (<i>Solvensprocent</i>)	21,4	22,8

Noter

Note 5: Femårsoversigt

Hoved- og nøgletal	2014	2013	2012	2011	2010
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	29.302	27.293	24.303	22.266	19.416
Kursreguleringer	3.296	1.923	2.584	-4.440	2.000
Udgifter til personale og administration	20.495	20.083	17.944	16.910	15.644
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	2.086	2.332	4.148	1.742	1.659
Årets resultat	4.870	3.368	2.008	-959	1.794
Balance					
Udlån	272.463	273.887	255.107	239.854	204.288
Indlån	488.020	432.747	385.307	342.534	338.378
Indlånsoverskud	215.557	158.860	130.200	102.680	134.090
Egenkapital	66.689	59.383	53.963	49.508	50.455
Aktiver i alt	585.606	527.344	468.347	416.066	404.795
Nøgletal					
Kapitalprocent (<i>solvensprocent</i>)	21,4	22,8	20,0	21,7	20,5
Kernekapitalprocent	17,9	17,9	15,4	16,1	19,4
Egenkapitalforrentning før skat	11,1	8,5	5,4	-2,6	4,4
Egenkapitalforrentning efter skat	7,7	5,9	3,9	-1,9	3,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,27	1,20	1,11	0,93	1,11
Renterisiko	2,6	3,5	3,5	3,8	6,1
Valutaposition	7,4	7,0	7,4	1,4	2,9
Valutarisiko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	58,8	66,3	69,2	72,7	62,9
Udlån i forhold til egenkapital	4,1	4,6	4,7	4,8	4,0
Årets udlånsvækst	-0,5	7,4	6,4	17,4	22,4
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	336,5	336,4	276,4	245,7	292,3
Summen af store engagementer	16,0	0,0	31,6	0,0	21,0
Årets nedskrivningsprocent	0,6	0,6	1,3	0,6	0,6
Afkastningsgrad beregnes som forholdet mellem årets resultat og aktiver i alt	0,83	0,64	0,43	-0,23	0,44

Noter
(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Note 6: Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	7	0
Udlån og andre tilgodehavender	20.861	20.761
Obligationer	2.679	2.480
Øvrige renteindtægter	2	0
	23.549	23.241
Note 7: Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	6	18
Indlån og anden gæld	3.346	2.953
Efterstillede kapitalindskud	1376	1.351
Øvrige renteudgifter	22	7
	4.750	4.329
Note 8: Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	2.737	2.557
Betalingsformidling	1.555	1.365
Lånesagsgebyr	344	147
Garantiprovision	3.946	3.166
Øvrige gebyrer og provisioner	1.702	1.110
	10.284	8.345
Note 9: Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-203	1.416
Obligationer	-242	-255
Aktier m.v.	3.796	1.034
Valuta, rente m.v.	-55	-272
	3.296	1.923
Note 10: Nettorente- og gebyrindtægter fordelt på aktivitetsområder		
Filialnet	29.302	27.293
	29.302	27.293
Note 11: Udgifter til personale og administration		
<u>Personaleudgifter:</u>		
Lønninger	9.235	8.853
Pensioner	884	899
Udgifter til social sikring og lønsumsafgift	1.447	1.247
	11.566	10.999
<u>Lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse:</u>		
Direktion, 1 person	1.275	1.362
Bestyrelse, 7 personer:		
Ordinært honorar:		
Bestyrelsesformand Jens Groth-Lauritsen	50	50
Næstformand Leif Juul Sørensen	40	40
Bestyrelsesmedlem Anne Jeppe Nielsen	30	30
Bestyrelsesmedlem Rasmus Peder Rasmussen	30	30
Bestyrelsesmedlem Jens Ditlev Rasmussen	30	30

Noter		
(i 1.000 kr.)	2014	2013
Bestyrelsesmedlem Niels Sindal	30	30
Bestyrelsesmedlem Ole L. Jørgensen	30	30
Honorar for tabt arbejdsfortjeneste:		
Bestyrelsesmedlem Anne Jeppe Nielsen	5	0
Bestyrelsesmedlem Rasmus Peder Rasmussen	5	0
Bestyrelsesmedlem Jens Ditlev Rasmussen	2	0
Bestyrelsen i alt	252	240
	1.527	1.602
Direktion og bestyrelse er fastlønnet.		
Direktionen er eneste ansatte med væsentlig indflydelse på sparekassens risikoprofil		
<u>Øvrige administrationsudgifter:</u>	7.402	7.482
Udgifter til personale og administration i alt	20.495	20.083
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsansatte	19,5	20,5
<u>Revisionshonorar:</u>		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	189	230
Andre erklæringsopgaver	30	30
Andre ydelser end revision	37	178
	256	438
Note 12: Andre driftsudgifter		
Betaling til Indskydergarantifonden	803	300
Ikke refunderede flex-tilskud	0	181
	803	481
Note 13: Nedskrivninger på udlån m.v.		
Individuelle nedskrivninger på udlån		
Individuelle nedskrivninger, primo	12.331	11.198
Nedskrivninger	3.731	7.750
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-2.945	-7.206
Andre bevægelser	1.353	764
Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet / hensat	-1.030	-175
	13.440	12.331
Gruppevis nedskrivninger på udlån		
Gruppevis nedskrivninger, primo	710	313
Nedskrivninger	540	397
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-67	-53
Andre bevægelser	67	53
	1.250	710
Individuelle hensættelser på garantier		
Individuelle hensættelser, primo	55	0
Hensættelser	1.004	55
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-55	0
	1.004	55

Noter
(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Gruppevise hensættelser på garantier		
Gruppevise hensættelser, primo	1.500	1.000
Hensættelser	0	500
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-55	0
	1.445	1.500
I alt nedskrivninger og hensættelser ultimo året	17.139	14.596

Afstemning af nedskrivninger på udlån m.v.		
Nedskrivninger i året	4.271	8.147
Tilbageførte nedskrivninger	-2.158	-6.442
Endeligt tabt i årets løb, ikke tidligere nedskrevet	21	357
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-88	-34
Ændring i hensættelser i årets løb	894	555
Nedskrivninger til uudnyttet max. mv.	0	566
Renter på nedskrivningerne	-854	-817
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser	2.086	2.332

Note 14: Skat

Beregnet skat af årets indkomst	2.205	1.502
Ændring i udskudt skat	-55	-63
Regulering af tidligere års skat	-1	0
	2.149	1.439
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesatsen i Danmark	24,5	25,0
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter mv.	6,1	4,9
Effektiv skatteprocent	30,6	29,9

Folketinget har den 27. juni 2013 vedtaget, at selskabsskatteprocenten nedsættes gradvist fra 25 % til 22 % over tre år. Effekten af den gradvise nedsættelse er indregnet fuldt ud i regnskabsåret 2013 baseret på forventede realisationstidspunkter for de skattemæssige forskelsværdier.

Note 15: Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Anfordringstilgodehavender	30.843	16.218
	30.843	16.218
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	30.843	16.218
	30.843	16.218

Note 16: Udlån og andre tilgodehavender

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	9.876	10.644
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	262.587	263.243
	272.463	273.887

Udlån og tilgodehavender til dagsværdi

Over 1 år og til og med 5 år	9.876	10.644
	9.876	10.644

Noter
(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris		
På anfordring	2.442	3.626
Til og med 3 måneder	11.178	20.101
Over 3 måneder og til og med et år	28.120	32.525
Over 1 år og til og med 5 år	95.242	99.624
Over 5 år	125.605	107.367
	262.587	263.243

Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Individuelle nedskrivninger:

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	25.031	21.115
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	11.591	8.784

Gruppevise nedskrivninger:

Udlån og tilgodehavender før nedskrivning	224.322	219.756
Udlån og tilgodehavender efter nedskrivning	223.072	219.046

Standardvilkår

Erhvervskunder: Typisk kan sparekassen opsige engagementet uden varsel. Der stilles krav til at kunden løbende indleverer økonomiske oplysninger til sparekassen.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra sparekassens side på 3 måneder, medmindre der foreligger misligholdelse eller anden forfaldsgrund. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved nyudlån samt ændringer i eksisterende udlån.

Sikkerhederne vurderes efter nærmere retningslinjer, som er beskrevet i de interne forretningsgange. Sikkerhedsværdien varierer alt efter hvilket aktiv, som pantsættes til sikkerhed for kundernes engagementer med sparekassen.

	%	%
Kreditrisici fordelt på sektorer og brancher:		
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	9	11
Industri og råstofudvinding m.v.	1	1
Bygge- og anlægsvirksomhed	4	4
Handel	5	5
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	4	4
Information og kommunikation	1	1
Finansiering og forsikring	1	0
Fast ejendom	2	1
Øvrige erhverv	10	10
Erhverv i alt	37	37
Private	63	63
I alt	100	100

Note 17: Obligationer til dagsværdi

Statsobligationer	4.261	3.921
Realkreditobligationer	110.734	112.346
Øvrige obligationer	6.029	10.734
	121.024	127.001

Noter
(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Note 18: Aktier m.v.		
Aktier/investeringsbeviser noteret på OMX	3.510	3.030
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	17.625	16.810
	21.135	19.840
Note 19: Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	7.538	7.538
Omvurderet værdi ultimo	7.538	7.538
Af- og nedskrivninger primo	600	417
Årets afskrivninger	49	183
Af- og nedskrivninger ultimo	649	600
Værdireguleringer primo	-1.338	-516
Årets værdireguleringer	-1.651	-822
Værdireguleringer ultimo	-2.989	-1.338
Bogført værdi ultimo	3.900	5.600
Note 20: Øvrige materielle aktiver		
Samlet kostpris primo	4.029	4.556
Tilgang	95	411
Afgang	0	938
Samlet kostpris ultimo	4.124	4.029
Af- og nedskrivninger primo	2.197	2.567
Årets afskrivninger	502	568
Tilbageførte nedskrivninger	0	938
Af og nedskrivninger ultimo	2.699	2.197
Bogført værdi ultimo	1.425	1.832
Note 21: Udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser		
Udskudt skat primo	229	234
Ændring i udskudt skat	54	26
Ændring af skatteprocent fra 25 til 22	0	-31
	283	229

	2014	2014	2014	2013
	Udskudt	Udskudt	Udskudt	Udskudt
	skatte-	skatte-	skatte-	skatte-
	aktiv	forpligtelse	aktiv	aktiv
	netto	netto	netto	netto
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Materielle anlægsaktiver	0	-50	-50	-62
Udlån	333	0	333	291
Netto	333	-50	283	229

Noter
(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Note 22: Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
Fordeling på restløbetider		
Anfordring	0	0
Til og med 3 måneder	0	2
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	7
Over et år og til og med 5 år	0	37
Over 5 år	0	174
	0	220

Note 23: Indlån og anden gæld

Fordeling på restløbetider

Anfordring	364.644	309.012
Indlån med opsigelsesvarsel		
Til og med 3 måneder	66.601	28.625
Over 3 måneder og til og med 1 år	4.070	12.722
Over et år og til og med 5 år	11.483	34.687
Over 5 år	41.222	47.701
	488.020	432.747

Fordeling på indlånstyper

På anfordring	364.644	307.619
Indlån med opsigelsesvarsel	60.336	43.955
Tidsindskud	5.325	8.022
Særlige indlånsformer	57.715	73.151
	488.020	432.747

Note 24: Efterstillede kapitalindskud

Supplerende kapital:

Variabelt forrentet banklån, DKK	15.000	15.000
Fastforrentet indlån DKK	3.583	3.583
Betalte renter	1.376	1.351

Efterstillet kapitalindskud, der medregnes ved opgørelse af kernekapitalen

15.269 17.402

Det efterstillede variable banklån, som fra kreditors side er uopsigelig, udløber 4. august år 2020, men kan af Rise Sparekasse førtidsindfries fra den 4. august 2016 og efterfølgende ved hver rentetermin. Kapitalindskuddet forrentes med en variabel rente som pt. udgør 2,6788 + et tillæg på 5,25 % p.a.

De fastforrentede indlån forrentes med en rentesats på 4,5 % p.a.

Note 25: Eventualforpligtelser

Garantier m.v.

Finansgarantier	3.812	5.804
Tabsgarantier for realkreditlån	25.995	25.285
Tinglysningsgarantier	26.687	25.367
Øvrige garantier	18.986	9.796
	75.480	66.252

Andre forpligtede aftaler

Øvrige (SDC udtrædelsesforpligtelse)	11.399	7.348
Indskydergarantifonden	1.789	1.698

Noter

(i 1.000 kr.)

	2014	2013
Note 26: Valutaeksponering		
Valutafordeling på hovedvalutaer (netto):		
EUR	1.404	438
GBP	73	47
NOK	2.528	2.562
USD	99	48
Øvrige	95	914
	4.199	4.009
 Aktiver i fremmed valuta i alt	 4.199	 4.009
Passiver i fremmed valuta i alt	0	0
 Valutakursindikator 1 (valutaposition)	 4.199	 4.009

Valutaindikator 1 opgøres som summen af den største numeriske værdi af aktiver (lang position) eller nettogæld. Indikator 1 viser et mål for den samlede valutarisiko.

Note 27: Nærtstående parter

Der er ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse på Sparekassen. Øvrige nærtstående parter består af direktionen og bestyrelsen samt nærtstående med disse. Alle transaktioner med nærtstående parter er foretaget på markedsmæssige vilkår.

Lån til ledelsen:

Direktionen, rentesats (4,65 %)	1.115	1.115
Bestyrelsen, rentesats (4,65 % - 9,20 %)	8.038	7.668

Sikkerhedsstillelser:

Direktionen	1.160	1.200
Bestyrelsen	4.341	5.243

Særlige incitamentsprogrammer:

Der er ikke etableret incitamentsprogrammer for Sparekassens direktion eller bestyrelse

Note 28. Anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er, ud over det i note 1 beskrevne, beskrevet nedenfor.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Noter

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afviklingsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og sparekassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Sparekassen anvender ikke de nye regler om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Sparekassen modregner tilgodehavender og forpligtelser, når sparekassen har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettoafregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter. Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Rente af nedskrivninger på udlån og kreditter der ikke indgår i balancen, er jfr. regnskabsbekendtgørelsen indtægtsført under nedskrivninger på udlån m.v.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at sparekassen forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Noter

Pensionsordninger

Rise Sparekasse har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændringer i udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, indregnes i balancen til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt Danmarks Nationalbank. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig virksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme. Derudover indhentes ca. hvert 3. år vurderinger af ejendommens markedsværdi fra uafhængige vurderingsmænd.

Stigninger i domicilejendommenes omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivinger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Noter

Øvrige materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

Maskiner og inventar	5 til 10 år
IT udstyr	3 år

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i sparekassens besiddelse og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttet forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Forpligtelser vedrørende personale hensættes med baggrund i de forventede omkostninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav, samt i henhold til Den Danske Finansanalytikerforenings vejledning.